

30 ต.ค. 2549

ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

นุตา นามแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

พฤษภาคม 2549

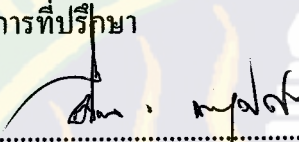
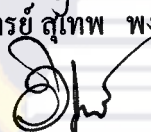
ISBN 974-9912-57-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

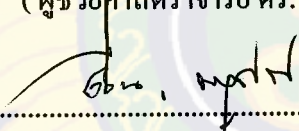
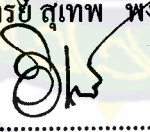
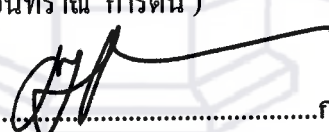
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้

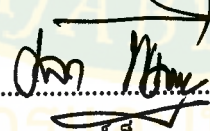
คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธานกรรมการที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์)

..... กรรมการที่ปรึกษา
(ดร.อินทราณี การ์ดน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน พูแสง)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ดร.อินทราณี การ์ดน์)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(นายมนู มณีรัตน์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

.....อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เล็ก แสงมโนภาพ)
..... / ..... / .....

เลขทะเบียน R๐๐๐๐๐๐๐๐ 4544

เล่มที่ ๑๙ ฉบับที่ ๕

เลขหมู่ ๓๔๔ ๗

เข้าวันที่ ๒๗ / ๙.๑ / ๔๙

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อินทราณี การ์ตัน กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครูอาจารย์ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังรายนามในภาคผนวก ที่ได้อนุเคราะห์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประโยชน์ และคุณค่า ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่พระคุณบิดา - มารดา ครูอาจารย์ และผู้พระคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นุตา นามแก้ว

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ :

ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ
หลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ผู้วิจัย :

นางนุชา นามแก้ว

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต :

สาขาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษา :

รองศาสตราจารย์ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ ประธานกรรมการ
ดร. อินทราณี การ์ดน์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 332 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามแบบปลายเปิด ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแจกแจงความถี่

ผลการวิจัย พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทั้ง 7 ด้าน คือ ด้าน การเตรียมความพร้อมก่อนจัดทำหลักสูตร ด้านการจัดทำสาระหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร และด้านการพัฒนาหลักสูตร มีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนจัดทำหลักสูตร และด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหา คือ การจัดเตรียมงบประมาณ หรือปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ เพื่อจัดทำหลักสูตรไม่เพียงพอ ขาดความชำนาญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เวลาในการจัดทำหลักสูตรมีน้อย ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาน้อย หลักสูตรมีรายวิชา และเนื้อหาสาระมากเกินไป และการเรียนการสอนไม่เป็นตามแผนที่วางไว้ ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตร คือ ควรมีการประชุมชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการกำกัมนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร รวมถึงการจัดหางบประมาณ หรือสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน และสถานศึกษาควรมีการรวบรวมข้อคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

Thesis Title : Problems and Guidelines for Curriculum Administration
Improvement in Basic Education Schools,
Pasang District of Lamphun Province

Author : Mrs. Nuda Namkaew

Master of Education : Educational Administration

Thesis Committee : Assoc. Prof. Suthep Pongseewat   Chiarmman
Dr. Intranee Karat   Member

Abstract

Since the 2001 curriculum had been administrated in Basic Education Schools, educational administrators as well as teachers have confronted obstacles during working process. This research was to find out problems and guidelines for curriculum administration improvement in Basic Education schools, Pasang district of Lamphun province. The population was 332 school administrators and teachers. The data collection devices consisted of questionnaire, checklist, rating scale, open-ended questions. The analysis of the data were statistically processed by percentage, mean, standard deviation, and frequency.

Due to Basic Education school curriculum administration of the year 2001, there were seven stages in the process : readiness preparation, curriculum content management, planning, implementation, monitoring and supervision, evaluation, and development. As a whole, the problems dealing with the stages of readiness preparation, implementation and development were at a fair level. Among these three stages, curriculum development, readiness preparation, and implementation were respectively critical and should be emphasized for further improvement. Problems revealed in the research were insufficient budget or other readiness preparation, disqualified experts in school curriculum, limited administration time, little participation from parents and community, overloaded content and courses, and inefficient learning-teaching process. Guidelines recommended for curriculum administration improvement were firstly, there should be an orientation to create understanding and participatory actions in monitoring and supervision stage among stakeholders; secondly, budget and modern facilities for curriculum administration should be well planned; and finally, schools need to gather opinions from teachers, students, parents, school committee as school data base for further curriculum development.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	ความสำคัญของการวิจัย.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร.....	7
	แนวทางการปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน.....	11
	หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	12
	การบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษา.....	21
	แนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร.....	28
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ประชากร.....	38
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	39
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอป่าซาง จังหวัด ลำพูน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน.....	43
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอป่าซาง จังหวัด ลำพูน จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน	54
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทาง การปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จากแบบสอบถาม ปลายเปิด	68
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	72
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	87
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	88
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	89
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
แบบสอบถาม.....	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	103

บัญชีตาราง

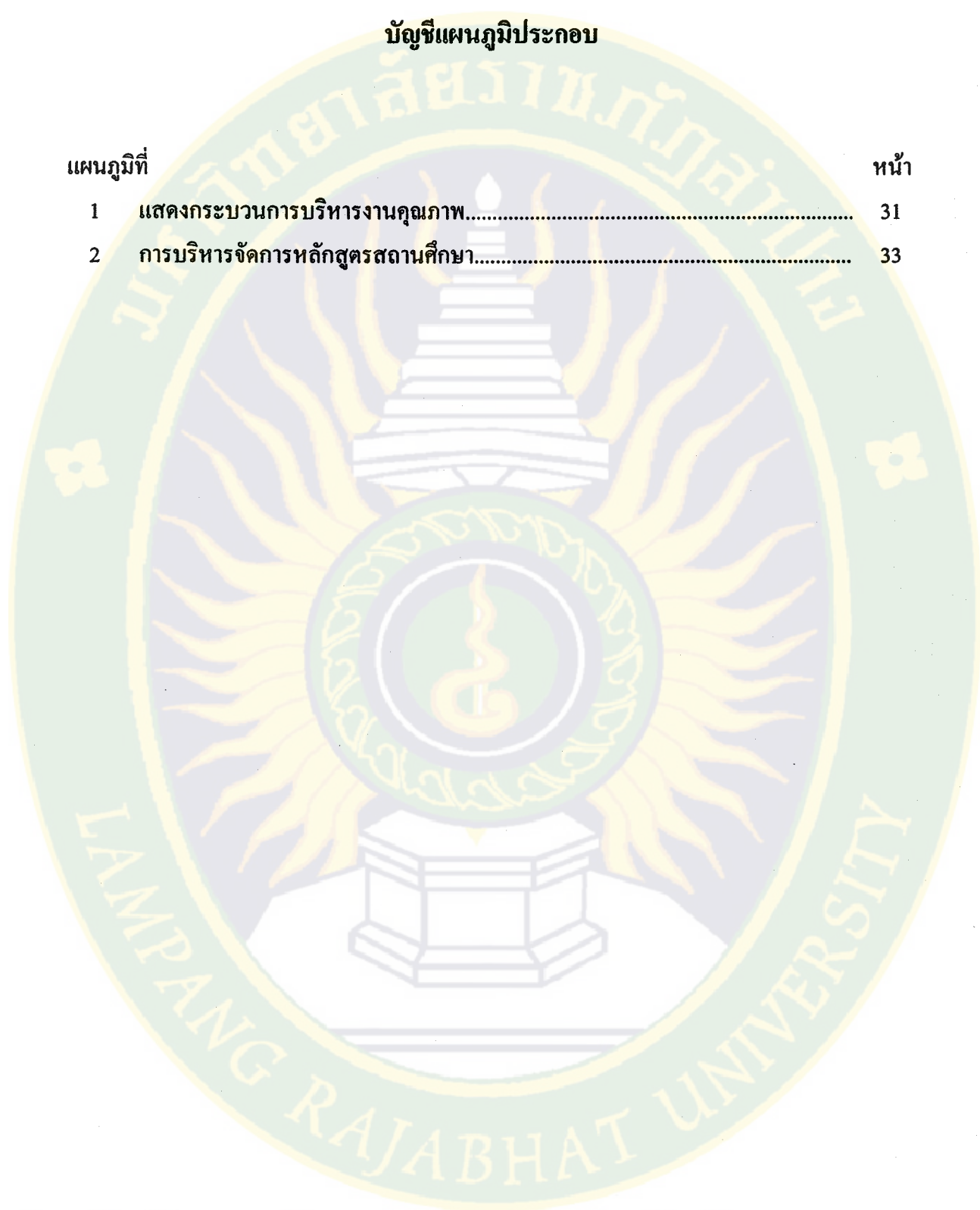
ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 - 2.....	17
2	แนวทางพัฒนาผู้เรียนในมิติต่าง ๆ.....	18
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
4	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อน จัดทำหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน.....	43
5	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำสาระหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	45
6	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน	47
7	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน	48
8	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน	50
9	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินการใช้ หลักสูตร สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน	51
10	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน	52
11	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน	53
12	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อน จัดทำหลักสูตร จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	54
13	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำสาระหลักสูตร จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	56
14	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	58

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	60
16	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการกำกับ นิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ ครูผู้สอน.....	62
17	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร สถานศึกษา จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	64
18	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	66
19	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหลักสูตร จำแนก ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	67

บัญชีแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงกระบวนการบริหารงานคุณภาพ.....	31
2	การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา.....	33

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ